

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
AMBTENARENZAKEN EN BUITENLANDS BELEID,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 27 juni 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 06 december 2001,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische, historische, in casu architectuurhistorische en volkskundige waarde:

- als monument:

ST.-WILLIBRORDUSKAPEL, gelegen te

Meeuwen-Gruitrode (Gruitrode), Muisvenstraat ;

bekend ten kadaster:

Meeuwen-Gruitrode, 4e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 568.

Omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische waarde:

- als dorpsgezicht:

ONMIDDELLIJKE OMGEVING VAN DE WILLIBRORDUSKAPEL, gelegen te

Meeuwen-Gruitrode (Gruitrode), Muisvenstraat ;

bekend ten kadaster:

Meeuwen-Gruitrode, 4e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 565F, 567C, 573A/3.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde van het monument:

De kapel zou zijn gesticht door de Heilige Willibrordus, die tijdens zijn omzwervingen in de streek eens uitrustte op een grote steen in Muisven-Gruitrode en daarop het plan opvatte om een kerkje voor de plaatselijke bekeerlingen te laten optrekken. Opgravingen tonen inderdaad een rijke voorgeschiedenis aan. Het oudste grondplan, een rechthoekig koor met breukstenen funderingen en een aansluitende gebedsruimte, waarvan slechts de basisstenen van verdwenen houten pijlers bewaard bleven, vertoont opvallende parallellen met de primitieve St.-Willibrorduskerk van Echternach, thuisbasis van de heilige. Rond de oude kapel zou zich ook een kerkhof hebben bevonden, wat bijkomend zou kunnen wijzen op een zeer hoge ouderdom. Na de 13de-eeuwse opwaardering van de nabije St.-Gertrudiskerk tot parochiekerk verloor het heiligdom echter aan belang. Het gebouw kreeg wel nog een halfronde koorafsluiting en behield een beneficie. In de 18de eeuw verkeerde het gebouw, dat nog over een rieten dak beschikte, in een ruïneuze toestand. In de 19de en 20ste eeuw, tegen een achtergrond van toenemende secularisatie, werd het gebouw slachtoffer van brand, diefstal en ondeskundige restauraties.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde van het monument:

Gedeeltelijk gecementeerde, gedeeltelijk in breuksteen gefundeerde, bakstenen kapel met halfronde, breukstenen koorafsluiting onder leien zadel- en schilddaken met dakruiter. Portaalgedeelte met rondbogige ingang, bekroond met dito venster, schip en koor met steekboogvensters ; sober interieur met moderne glasramen, omvattende voorstellingen van Onze-Lieve-Vrouw-Hoop-der-Hopelozen, de Heilige Gertrudis, Willibrordus, Jozef en Elooi. Na diefstal van contemporaine eiken heiligenbeelden werd het uit de kerk van Gruitrode afkomstige, 15de-eeuwse altaar eveneens uit de kapel verwijderd.

Volksculturele waarde van het monument:

De kapel heeft een uitgesproken devotionele waarde als vroegmiddeleeuws heiligdom en aloud bedevaartsoord, traditionele eindbestemming voor ouders van kinderen met kinkhoest.

Historische waarde van het dorpsgezicht:

De omgeving maakt integrerend deel uit van de historische Willibrorduskapel.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 31-05-2002

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,

Paul VAN GREMBERGEN